

Nota van Uitgangspunten Dijkverbetering Kade 3e Bedijking- West (P1017)

Gemeente De Ronde Venen
Provincie Utrecht

Datum
19 oktober 2022

Ons kenmerk
22.016114

Projectnummer
01.3277-002

Colofon

Nota van Uitgangspunten Dijkverbetering Kade 3e Bedijking-West

Versie – 2.6

19 oktober 2022

Projectnummer:	01.3277-002			
Kenmerk:	22.016114			
	Naam	Functie	Paraaf	Datum
Auteur	xxxx	Planvormer		-
Controle kwaliteit inhoud	xxxx	Technisch manager		12-10-2022
	xxxx	Omgevingsmanager		12-10-2022
		Juridisch medewerker		19-10-2022
Vrijgave	xxxx	Projectleider		12-10-2022
Akkoord	xxxx	Opdrachtgevend Assetmanager		3-11-2022

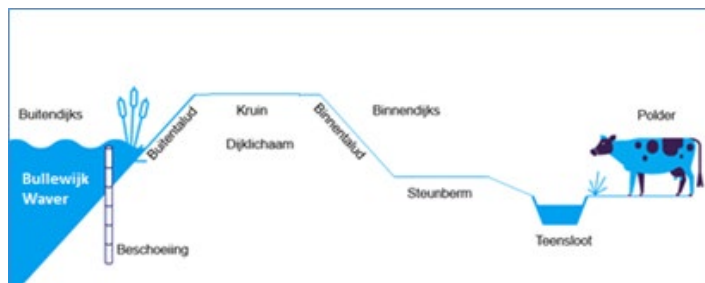
AGV/Waternet
Korte Ouderkerkerdijk 7
Postbus 94370
1090 GJ Amsterdam
Tel. 0900 93 94 (lokaal tarief)

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht is verantwoordelijk voor dijken, vaarwegen, waterpeil en kwaliteit van het oppervlaktewater in het stroomgebied van de Amstel en de Vecht, en in het Gooi.

Inhoudsopgave

Colofon	3
Inhoudsopgave	4
Begrippenlijst	5
1 Inleiding	7
1.1 Aanleiding	7
1.2 Projectgebied	7
1.3 Doel project	8
1.4 Doel van de Nota van Uitgangspunten	8
1.5 Leeswijzer	8
2 Waterveiligheid	10
2.1 Veiligheidseisen	10
2.2 Toetsingsresultaten	10
3 Proces van de dijkverbetering	13
3.1 Nota van Uitgangspunten (NvU)	13
3.2 Te doorlopen procedure onder huidige wet- en regelgeving	13
3.3 Te doorlopen procedure onder de Omgevingswet	13
3.4 Voorkeursalternatief en variantennota	14
3.5 De Keur en de legger	16
3.6 Milieueffectbeoordeling	16
3.7 Vergunningen	17
3.8 Participatie	17
3.9 Eigendommen van derden	17
4 Visie op dijkverbeteringsproject	18
4.1 Kaders dijkverbeteringen	18
4.2 Ambities bestuur Waterschap Amstel, Gooi en Vecht	20
4.3 Ambities duurzaam GWW	21
4.4 Koppelkansen	23
4.5 Andere projecten van het waterschap in de omgeving	26
5 Omgevingsaspecten	27
5.1 Belanghebbenden vanuit de omgeving	27
5.2 Natuur	28
5.3 Bomen	30
5.4 Bodemkwaliteit	30
5.5 Landschap, cultuurhistorie en archeologie	31
5.6 Kabels en leidingen	32
5.7 Conventionele explosieven (CE)	32
6 Financiën	33
6.1 Dijkverbetering	33
6.2 Werkzaamheden in afstemming met de gemeente	33
6.3 Interne koppelkansen	33
7 Literatuurlijst	34

Begrippenlijst

Figuur 1 De dijk Kade 3e Bedijking-West – Begrippen

Begrippen	Beschrijving
AHN4	Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN) is de digitale hoogtekaart voor heel Nederland. AHN4 is de meest recente dataset.
Belasting	Invloeden van buiten op waterkeringen, vaak in termen van waterstanden of golven. Door te grote belastingen faalt de waterkering.
Bodemdaling	Het zakken van de bodem als gevolg van natuurlijke processen en menselijke ingrepen (bv. in de waterhuishouding).
Boezem	Stelsel van aaneengesloten wateren waarin één streefpeil wordt gehandhaafd. Als er bijvoorbeeld veel neerslag gevallen is, kan het waterpeil afwijken van het streefpeil. Het (overtollig) boezemwater wordt afgevoerd naar de rivieren/kanalen en van daaruit naar zee.
CS-000-onderzoek	Onderzoek naar niet gesprongen explosieven in het projectgebied.
Faalmechanisme	Verschillende onderdelen waarop een dijk kan worden afgekeurd, bijvoorbeeld de binnenwaartse stabiliteit en/of hoogte.
Golfoverslag	Golfoverslag is de hoeveelheid water die over een waterkering heen slaat als gevolg van golven.
IPO-klasse	IPO: InterProvinciaal Overleg. Dit is de indeling van veiligheidsklassen voor waterkeringen.
KRW	Kaderrichtlijn Water: een Europese richtlijn die voorschrijft dat de waterkwaliteit van de Europese wateren vanaf 2027 aan bepaalde eisen moet voldoen.
LCA-onderzoek	Onderzoek naar de waarden van landschap, cultuur en archeologie in het projectgebied.
Maatgevende hoogwater	Hoogwaterstand die gemiddeld slechts één keer in een lange periode overschreden wordt, bijvoorbeeld eens in de honderd jaar.
Multicriteria analyse	Het onderbouwen van een afweging tussen verschillende varianten op grond van meerdere criteria
Opwaaiing	Opstuwing van het water door de wind.

Overschrijdingskansen	De kans dat het maatgevende hoogwater wordt overschreden. Bijv. bij een overschrijdingskans van 1 op de 100 moet de dijk bestand zijn tegen omstandigheden die zich eens per 100 honderd jaar of vaker voordoen.
Scope	De omvang van de dijkverbetering.
Verordening	Door het bestuur van een provincie, gemeente, waterschap enz. uitgevaardigde bindende regeling, zoals de Keur/Waterschapsverordening.
Waterkering	De dijk
Zetting	Verticale vervorming van grondlagen, hoofdzakelijk als gevolg van bovenbelasting, de eigen massa en/of het uittreden van water.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Waterschap Amstel, Gooi en Vecht (AGV, hierna: het waterschap) is beheerder van de dijk Kade 3e Bedijking-West.

Uit de toetsing van de dijk blijkt dat de dijk niet voldoet aan de veiligheidseisen. De dijk is niet hoog genoeg over een lengte van 1.200 meter. Aanvullend is de dijk qua binnenwaartse stabiliteit afgekeurd over een lengte van bijna 2.000 meter. Het waterschap moet de dijk verbeteren om aan de eisen te voldoen. Waternet voert de maatregelen uit in opdracht van het waterschap.

De provincie geeft iedere twaalf jaar de opdracht om regionale keringen te toetsen. De laatste opdracht is in 2012 gegeven en geldt voor de situatie in 2024. Er wordt getoetst op parameters die over twaalf jaar gelden, bijvoorbeeld aan het maatgevend boezempeil in 2024, herziene sterkteparameters van de grond en aangepaste normen voor waterkeringen die vanuit de Stowa (Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer) worden bepaald.

Het toetsen van waterkeringen is een proces dat veel tijd in beslag neemt. In de opdracht van de provincie is meegegeven dat alle waterkeringen getoetst moeten zijn in 2024. De Kade 3^e Bedijking-West is in totaal 4.377 meter lang. Het dijktraject is in 2020 getoetst en uit de toetsing blijkt dat het traject is afgekeurd op basis van de parameters die gelden in 2024. De dijk is niet hoog genoeg over een lengte van 1.200 meter. Aanvullend is de dijk qua binnenwaartse stabiliteit afgekeurd over een lengte van bijna 2.000 meter. Het project Dijkverbetering Kade 3e Bedijking-West (dijktrajectnummer P1017) is onderdeel van het 'Uitvoeringsprogramma regionale waterkeringen 2015 – 2024' van het waterschap.

1.2 Projectgebied

De dijk die verbeterd moet worden ligt ten noorden van de watergang de Kromme Mijdrecht en ten zuidwesten van het dorp Mijdrecht, gemeente De Ronde Venen, provincie Utrecht. Het dijktraject is gelegen op de grens van de polders Groot Wilnis Vinkeveen en de Derde Bedijking. Over het algemeen is het een groene kering, maar over een deel van de dijk lopen de Hoofdweg en de Westerlandweg.

Figuur 2 Ligging Kade 3e Bedijking-West (rode lijn is de dijk).

Achtergrondinfo Polder 3^e bedijking

De Polder 3^e bedijking is ontstaan vanuit het droogmaken van veengebied in drie gedeelten. In 1798 keurden de Staten van Utrecht een plan goed om de Ronde Venen in drie gedeelten droog te maken: de Eerste, de Tweede en de Derde Bedijking. De Derde Bedijking werd met vier haaks op elkaar staande wegen ontsloten. Aan het centrale afwateringskanaal kwam een stoomgemaal dat samen met twee molens aan de Zuidertocht de polder in 1864 droogmaalde (EARTH, 2022 Lit. 5).

1.3 Doel project

Het doel van het project is de dijk weer aan de veiligheidseisen te laten voldoen.

1.4 Doel van de Nota van Uitgangspunten

Het doel van deze Nota van Uitgangspunten (NvU) is het in beeld brengen van de huidige situatie, de belangrijkste kenmerken uit de omgeving van de dijk, de (water)veiligheidsopgave en de belangen. Hiermee vormt het de basis voor het kiezen van de voorkeursvariant van de dijkverbetering en het uiteindelijke ontwerp. De NvU is een informatiemiddel, waarin bewoners en andere belanghebbenden terug kunnen lezen welke uitgangspunten, kaders en ambities het waterschap heeft bij deze dijkverbetering.

1.5 Leeswijzer

In deze nota wordt in hoofdstuk 2 de veiligheidsopgave van de dijkverbetering beschreven. In hoofdstuk 3 worden het proces van de dijkverbetering en de planprocedure nader toegelicht. Hoofdstuk 4 gaat in op de visies van het waterschap

over bijvoorbeeld duurzaamheid, biodiversiteit en andere raakvlakken in de omgeving. Hoofdstuk 5 gaat in op de belanghebbenden, de omgeving en de huidige functies en waarden van de dijk. Hoofdstuk 6 gaat over de financiering van dit project.

2 Waterveiligheid

De dijk Kade 3e Bedijking-West is een regionale waterkering (ook wel 'secundaire' waterkering genoemd) en beschermt het achterland van de polders Groot Wilnis Vinkeveen en de Derde Bedijking.

Voor de regionale keringen zijn veiligheidseisen vastgesteld (Prov. Utrecht, 2021 ^{Lit. 1}) door de provincies en zij zien erop toe dat het waterschap eraan voldoet. Deze eisen zijn afhankelijk van het risico op economische schade en slachtoffers na het bezwijken van de waterkering. Hoe groter de gevolgen van een dijkdoorbraak, hoe hoger de veiligheidsklasse van de kering.

2.1 Veiligheidseisen

De Kade 3e Bedijking-West heeft veiligheidsklasse IV (IPO-klasse) en de bijbehorende overschrijdingskans van 1/300 per jaar. Dit houdt in dat de dijk bestand moet zijn tegen omstandigheden die zich 1 keer per 300 jaar of vaker voordoen. In de volgende paragraaf wordt ingegaan op de veiligheidsopgaven die van toepassing zijn bij dijkverbetering Kade 3e Bedijking-West, namelijk de hoogteopgave en de stabiliteitsopgave.

2.2 Toetsingsresultaten

In 2020 is de Kade 3e Bedijking-West getoetst aan de veiligheidseisen die gelden in 2024 (Waternet, 2021 ^{Lit. 2}), bijvoorbeeld aan het maatgevend boezempeil in 2024, herziene sterkteparameters van de grond en aangepaste normen voor waterkeringen die vanuit de Stowa (Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer) worden bepaald.

Uit de toetsing blijkt dat van het totale traject van 4.370 meter, de dijk over een lengte van 1.200 meter niet hoog genoeg is. Daarnaast blijkt uit de toetsing dat het dijktraject over een lengte van bijna 2.000 meter is afgekeurd op de stabiliteit binnenwaarts.

De stabiliteit en hoogte betreffen twee verschillende faalmechanismen. Dit wordt nader toegelicht in onderstaande sub-paragrafen.

Het waterschap hanteert als uitgangspunt dat bij het ophogen van de dijk, deze voor de komende 30 jaar opgehoogd moet worden. In bijlage A is de verbeteringsopgave per dijktraject weergegeven. De legenda laat zien hoeveel ophoging vereist is om de dijk de komende 30 jaar te laten voldoen:

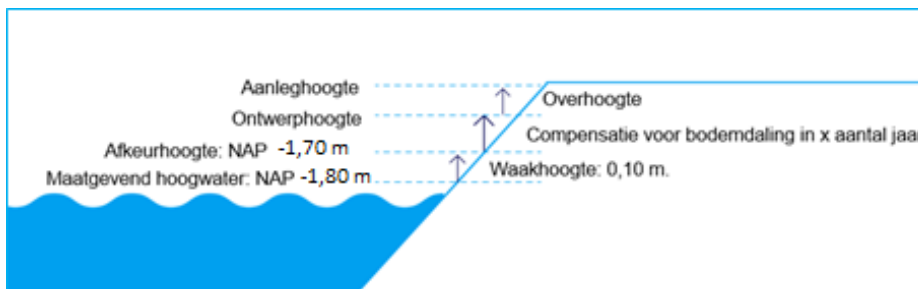
- **groen:** geen ophoging vereist
- **donkerblauw:** 0-10cm
- **geel:** 10-20cm
- **lichtoranje:** 20-30cm
- **rood:** 30-40cm
- **lichtpaars:** 40-50cm
- **donkerpaars:** meer dan 50 cm ophoging vereist
- **donkeroranje:** hier voldoet de dijk niet aan de stabiliteit binnenwaarts

In een latere fase in het dijkverbeteringsproject kan bepaald worden om af te wijken van het waterveilig maken van de dijk voor 30 jaar. Deze keuze wordt gemaakt naar aanleiding van verschillende parameters bijv. omdat dan de onderhoudsperiode van de dijk en de weg synchroon lopen. Door een kortere planprocedure wordt de scope kleiner, maar moet er eerder opnieuw een dijkverbetering uitgevoerd worden.

2.2.1 Hoogteopgave

De hoogteopgave is afhankelijk van verschillende factoren. Deze factoren worden hieronder benoemd en zijn te zien in Figuur 3.

- De afkeurhoogte van de dijk. Deze bestaat uit het Maatgevend Hoogwater (MHW) + waakhoogte.
 - Maatgevend Hoogwater (MHW) voor de boezems in de polder 3e Bedijking-West is NAP -1,80 m.
 - Waakhoogte = een marge van 10 centimeter die wordt aangehouden in verband met opwaaiing en golfoverslag.
 - De afkeurhoogte van NAP -1,70 m.
- De bodemdaling in dit gebied is gemiddeld 0,01 meter per jaar (1 cm/jaar).
- De ontwerphoogte wordt gezet op de afkeurhoogte van de dijk plus bodemdaling voor het aantal jaar dat de dijk wordt opgehoogd. Het waterschap hanteert als uitgangspunt dat bij het ophogen van de dijk, deze voor de komende 30 jaar opgehoogd moet worden. Om de uiteindelijke hoogte te bepalen wordt, zoals hierboven benoemd, onder andere rekening gehouden met bodemdaling die in dit gebied voorkomt. In dit gebied is vanwege de ondergrond van veen de bodemdaling erg hoog, namelijk gemiddeld 1 cm per jaar.

Figuur 3 De aanleghoogte van de dijk

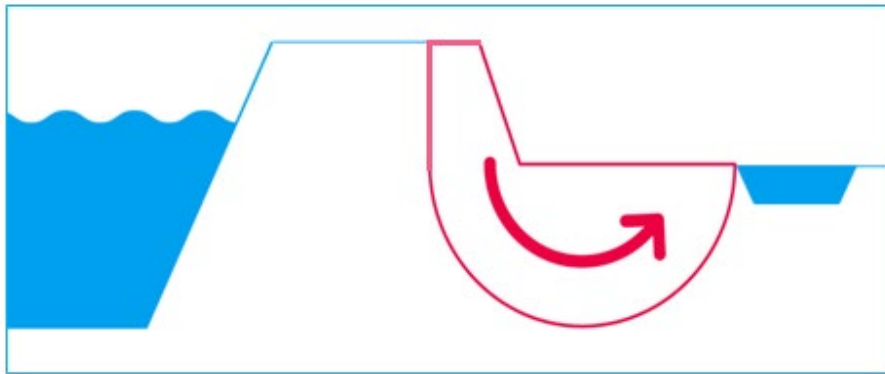
- De hoogte waarop de dijk uiteindelijk aangelegd wordt (aanleghoogte) zal nog iets hoger zijn dan de ontwerphoogte. Dit vanwege extra hoogte, de overhoogte, die nodig is om zetting van de grond ten gevolge van de ophoging zelf te compenseren. De dijk zakt dus over de komende jaren in, ten opzichte van de hoogte waarop deze wordt aangelegd. Om de dijk voor 30 jaar weer op hoogte te brengen, is een ontwerp nodig waarbij de dijk minstens tot NAP -1.20 m opgehoogd wordt.

Op dit moment ligt de dijk op 1200 meter van het traject onder de afkeurhoogte van NAP -1,70 m in 2024. Om de dijk voor 30 jaar weer op hoogte te brengen, is de dijk op een langer traject dan 1.200 meter niet hoog genoeg. Zoals in de vorige alinea omschreven moet de dijk dan tot NAP - 1.20 m opgehoogd worden. Op welke delen in dat geval een ophoging nodig is, staat op de kaart in bijlage A. Het gaat dan om 3.823 meter dat de dijk niet hoog genoeg is. Dit is bijna het gehele dijktraject. Hoeveel de dijk precies omhoog moet, hangt af van de huidige hoogte van de dijk op die locatie en de overhoogte die nodig is.

2.2.2 Stabiliteit binnenwaarts

Als een dijk wordt afgekeurd op stabiliteit binnenwaarts is het evenwicht van het grondlichaam van de dijk afgenomen. De sterkte van de grond kan afnemen door hogere waterspanningen in de ondergrond en het dijklichaam. De stabiliteit kan ook

afnemen als gevolg van hoge waterstanden, in combinatie met andere belastingen op de kruin van de dijk (zoals verkeersbelasting). Als de stabiliteit, ofwel de schuifweerstand van de grond, onvoldoende is, kunnen delen van het grondlichaam afschuiven (zie Figuur 4). De dijk kan in dat geval zijn waterkerende functie verliezen. Om de dijk weer te laten voldoen aan de stabiliteitseisen moeten maatregelen genomen worden. In de volgende fase van het project zal voor de delen van de dijk die afgekeurd zijn op stabiliteit een nadere beschouwing plaatsvinden waarmee de maatregelen bepaald worden die nodig zijn om de dijk weer stabiel te maken. De dijk is over bijna 2.000 meter afgekeurd op binnenwaartse stabiliteit.

Figuur 4 Afschuiven van de dijk door stabiliteitsverlies.

Verder is geconstateerd dat er afkalving plaatsvindt aan de oever aan de buitendijkse zijde. Ook zijn er droogtescheuren zichtbaar welke in de afgelopen zomers zijn ontstaan. Er wordt voorgesteld om aandacht te besteden aan de afdeklaag. Beide punten worden als aandachtspunt meegenomen in de verdere uitwerking van de maatregelen. Deze punten zijn geen onderdeel van de scope om de dijk weer te laten voldoen aan de veiligheidseisen omdat de dijk vanuit de toetsing niet is afgekeurd op deze aspecten.

3 Proces van de dijkverbetering

3.1 Nota van Uitgangspunten (NvU)

Met deze Nota van Uitgangspunten wordt onder meer inzicht gegeven in de noodzaak van de dijkverbetering, de betrokken belangen, de omgeving van de dijk en uitgangspunten voor de verdere voorbereiding van het project. De Nota van Uitgangspunten wordt vastgesteld door het dagelijks bestuur van het waterschap.

3.2 Te doorlopen procedure onder huidige wet- en regelgeving

Als een waterstaatswerk (zoals een dijk) wordt gewijzigd, moet een projectplan worden opgesteld conform artikel 5.4 van de Waterwet. Het gaat dan om wijziging van de normatieve toestand van de dijk (ligging, vorm, afmeting of constructie), zoals die bijvoorbeeld is vastgesteld in een legger (voor uitleg over de legger zie paragraaf 3.6.2). Bij de voorbereiding van een projectplan regionale waterkeringen, wordt afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht toegepast. Dit houdt in dat het ontwerpbesluit (het 'ontwerp-dijkverbeteringsplan') na vaststelling door het bestuur gedurende zes weken ter inzage ligt. Belanghebbenden kunnen gedurende deze periode hun zienswijze (formele reactie) op het plan kenbaar maken. Vervolgens wordt het definitieve dijkverbeteringsplan vastgesteld door het bestuur. Hierna staat beroep bij de rechtbank open en vervolgens hoger beroep bij de Raad van State.

Bij een dijkverbetering waarbij geen sprake is van een wijziging van de normatieve toestand van de dijk, wordt geen dijkverbeteringsplan opgesteld maar direct een technisch ontwerp. De benodigde werkzaamheden kunnen dan binnen de ruimte die daarvoor gereserveerd is in de legger, uitgevoerd worden. Dit wordt "groot onderhoud" genoemd. Het ontwerp wordt met de omgeving besproken alvorens wordt begonnen met de voorbereiding en uitvoering van de dijkverbeteringswerkzaamheden. Bij groot onderhoud is er geen inspraak en beroep mogelijk, omdat er geen projectplan is waarover door het dagelijks bestuur besloten wordt.

3.3 Te doorlopen procedure onder de Omgevingswet

Het kabinet is voornemens de Omgevingswet per 1 juli 2023 in werking te laten treden, qua planning is het waarschijnlijk dat deze nieuwe wet ook zal gelden voor het dijkverbeteringsproject Kade 3^e Bedijking-West. De nieuwe wet bundelt en moderniseert de wetten voor de leefomgeving. Hierbij gaat het onder meer om wet- en regelgeving over bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. De Waterwet, die onder andere nu van toepassing is op dijkverbeteringen, is 1 van de 26 wetten die zal opgaan in de Omgevingswet. De Omgevingswet staat voor een goed evenwicht tussen het benutten en beschermen van de leefomgeving. Het zorgt voor een samenhangende aanpak, ruimte voor lokaal maatwerk en betere en snellere besluitvorming. Daarnaast wordt participatie bevorderd, bijvoorbeeld door bewoners en ondernemers zo goed en vroeg mogelijk te betrekken bij ontwikkelingen.

Met ingang van de dag na de datum van inwerkingtreding van de Omgevingswet wordt ook de Waterschapsverordening AGV van kracht. Hiervoor geldt vervolgens dat er voor dijkverbeteringen wellicht een 'vergunning eigen dienst' nodig is. Deze nieuwe regelgeving gaat dan ook gelden voor het dijkverbeteringsproject Kade 3^e

Bedijking-West. Net als onder huidige wet- en regelgeving zal onder de Omgevingswet ook het bestuur worden betrokken bij het vaststellen van de verschillende planproducten.

Zoals toegelicht in de vorige paragraaf is het onder huidige wet- en regelgeving noodzakelijk om voor een dijkverbetering een projectplan op te stellen als het project een wijziging van het waterstaatswerk betekent. In een projectplan wordt minimaal omschreven (1) een beschrijving van de opgave en welke verbeteringsmaatregelen zullen worden getroffen, (2) welke belangen bij de dijkverbetering zijn betrokken en hoe die zijn afgewogen en (3) op welke wijze wordt omgegaan met eventuele nadelige gevolgen van de dijkverbetering. Bovenstaande punten zullen bij een vergunning eigen dienst eveneens beschreven worden in een uitvoeringsplan. Deze laatste is een bijlage bij de vergunning eigen dienst.

Aan een uitvoeringsplan gaan net als bij een projectplan een Nota van Uitgangspunten en een Variantenafweging vooraf.

Als een project onder het regime van de Omgevingswet valt en als groot onderhoud uitgevoerd kan worden (dat wil zeggen indien geen wijziging van de dijk als waterstaatswerk plaatsvindt) dient wellicht een vergunning eigen dienst aangevraagd te worden.

Op een vergunning eigen dienst is, net als bij het huidige projectplan, de uniforme openbare voorbereidingsprocedure conform afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Bij een vergunning eigen dienst ligt daarom de ontwerpvergunning na vaststelling door het bestuur gedurende zes weken ter inzage. Belanghebbenden kunnen gedurende deze periode hun zienswijze op het plan kenbaar maken.

Vervolgens wordt de vergunning met het bijbehorende uitvoeringsplan definitief vastgesteld door het bestuur. Hierna staat beroep bij de rechtbank open en vervolgens hoger beroep bij de Raad van State.

Mogelijk zal in sommige gevallen de korte voorbereidingsprocedure (4.1 Awb) voor de vergunning eigen dienst gevolgd worden. In welke gevallen deze procedure gevolgd gaat worden, wordt nog bepaald door het waterschap. Het waterschap legt dan geen ontwerp-besluit ter inzage, maar neemt gelijk het besluit. Daarna is er nog bezwaar en beroep mogelijk.

3.4 Voorkeursalternatief en variantennota

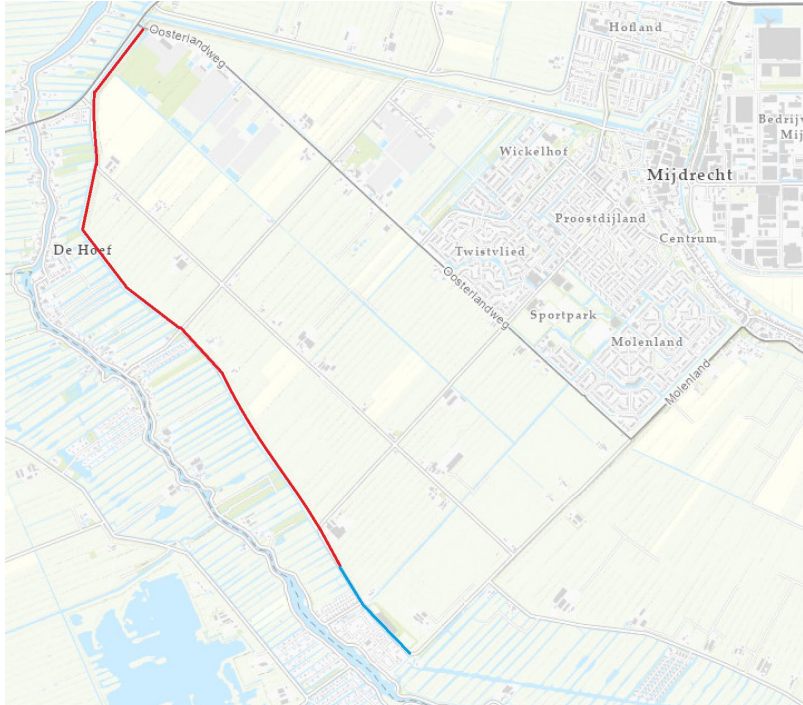
Binnen de kaders van de Nota van Uitgangspunten wordt gekeken of de waterkering in grond opgehoogd kan worden. Daarna wordt getoetst of dit binnen de huidige afmetingen van de legger kan, zodat geen projectplan Waterwet nodig is. Een toelichting op de legger staat in paragraaf 3.5. Ophogen en versterken in grond wil zeggen dat de faalmechanismen waarop de dijk is afgekeurd (hoogte en binnenwaartse stabiliteit) opgelost kunnen worden door de dijk op te hogen op de kruin en het binnentalud aan te vullen met grond.

Uit de Memo Variantenafweging Kade 3^e Bedijking-West komt naar voren dat voor metrerig 0-660 (zie ook Figuur 5) nog onderzocht moet worden of de dijk opgehoogd en versterkt kan worden in grond en of dat binnen de huidige afmetingen van de legger past. Dit wordt in de komende fase van het project uitgewerkt, waarna een voorkeursalternatief voor dit gedeelte van de dijk bekend wordt.

Als uit de analyse blijkt dat het niet mogelijk is de opgave als groot onderhoud uit te voeren, zal voor dit deel een variantenafweging gedaan worden, welke ter besluitvorming aan het bestuur van het waterschap zal worden voorgelegd. Het voorkeursalternatief leidt in dat geval tot de wijziging van een waterstaatswerk. Er zal dan een projectplan Waterwet (onder huidige wet- en regelgeving) of een uitvoeringsplan (onder omgevingswet) worden opgesteld. Op beide is inspraak mogelijk. Voor de stappen die onder de huidige procedure moeten worden doorlopen zie bijlage C, Figuur 2.

Uit de Memo Variantenafweging Kade 3^e Bedijking-West komt ook naar voren dat voor metrerings 660-4.377 het voorkeursalternatief is om de dijk op te hogen en te versterken in grond en dat dit binnen de huidige afmetingen van de legger past. Het project kan voor dit gedeelte uitgevoerd worden als groot onderhoud. Het voorkeursalternatief wordt voor dit gedeelte van de dijk uitgewerkt in een technisch ontwerp en met de omgeving besproken. In de volgende fase van de dijkverbetering zal gekeken worden naar verschillende knelpunten van het ontwerp. Voorbeelden van knelpunten zijn raakvlakken met de weg op de dijk, verschillende opritten van omwonenden, bomen op en naast de dijk, kabels en leidingen in de dijk en andere objecten die zich op en naast de dijk bevinden. Waar mogelijk worden wensen vanuit de omgeving in het ontwerp meegenomen.

Na de vaststelling van deze Nota van Uitgangspunten en de keuze voor het voorkeursalternatief (ophogen en versterken in grond) worden de procedurestappen van "groot onderhoud" doorlopen zoals visueel weergegeven in bijlage C, Figuur 1.

Figuur 5 De dijk in relatie tot de omgeving. De rode lijn geeft metrerings 660-4.377 aan, de blauwe lijn metrerings 0-660.

3.4.1 Wensen gemeente De Ronde Venen

Het project heeft een aantal raakvlakken met wegen die op de dijk liggen of de dijk kruisen (zie ook paragraaf 4.4.2). Voor het grootste deel is de gemeente eigenaar en

beheerder van de weg. Er is overleg geweest met de gemeente over het eerstvolgend geplande onderhoud aan de weg. Het is nog onzeker wat de raakvlakken zullen zijn van de dijkverbetering met de weg. Dit wordt in een later stadium bepaald en hierover vindt overleg plaats met de gemeente. Het feit dat de gemeente de weg voor een deel in de komende jaren wil vervangen en eventuele overige wensen worden meegenomen in de totstandkoming van het technisch ontwerp en afgestemd met de gemeente. Eventueel worden afspraken gemaakt op basis van het handboek Samenwerken op Dijken (AGV, 2020 ^{Lit. 7}).

3.5 De Keur en de legger

3.5.1 Keur

De 'Keur' is de traditionele naam die waterschappen geven aan een verordening met betrekking tot hun waterstaat- en waterhuishoudkundige taken. De Waterschapswet bepaalt in artikel 78 dat het waterschap verordeningen mag opstellen voor de behartiging van aan het waterschap opgedragen taken. De Keur AGV 2019 (AGV, 2019 ^{Lit. 9}) stelt eisen aan de wijze van inrichting, gebruik en onderhoud van waterkeringen, oevers en wateren.

Het Algemeen Bestuur van het waterschap heeft een waterschapsverordening (februari 2021) vastgesteld. Wanneer de Omgevingswet in werking treedt, wordt deze van kracht en zal deze de huidige Keur vervangen.

3.5.2 Legger

De legger is een register waarin wordt vastgelegd hoe de vorm, afmeting en constructie van de dijk eruitziet en waar de dijk precies ligt. Het is een officieel document dat door het bestuur van het waterschap wordt vastgesteld. Ook worden de kern- en beschermingszones van de waterkering aangegeven in de legger, en wie onderhoudsplichtig is. Voor de zones gelden bepaalde regels die zijn beschreven in de Keur AGV 2019.

Leggerwijziging

Met de huidige voorgestelde oplossing van ophogen in grond is geen leggerwijziging nodig. Mocht in een later stadium blijken dat de ophoging in grond toch niet binnen de huidige afmetingen van de legger plaats kan vinden, zal in dat geval wel een leggerwijziging vereist zijn. De procedure voor de vaststelling van de leggerwijziging loopt in dat geval gelijk met de procedure voor de vaststelling van het dijkverbeteringsplan (huidige wetgeving) of de vergunning eigen dienst (omgevingswet).

3.6 Milieueffectbeoordeling

Volgens de Wet milieubeheer dient het bevoegd gezag (in dit geval het waterschap) na te gaan of een activiteit zoals een dijkverbetering belangrijke nadelige milieugevolgen kan hebben. Dit is enkel van toepassing bij een dijkverbetering waarbij de normatieve toestand van de dijk (ligging, vorm, afmeting of constructie) wijzigt, of een andere activiteit binnen de categorieën uit het Besluit m.e.r. wordt verricht. De belangrijke nadelige milieugevolgen van de dijkverbetering worden in een aanmeldnotitie m.e.r.-beoordeling onderzocht, als de activiteiten passen binnen een categorie uit het Beluit m.e.r..

3.7 Vergunningen

Er is een eerste vergunningenscan voor dit dijkverbeteringsproject gedaan om in beeld te brengen welke vergunningen mogelijk nodig zijn om in een later stadium de werkzaamheden te kunnen uitvoeren. Na afrondingen van het ontwerp en de onderzoeken zal deze vergunningenscan geüpdatet worden en wordt duidelijk welke vergunningen definitief nodig zijn.

Er zal in ieder geval een Omgevingsvergunning “werk of werkzaamheden uitvoeren” bij de gemeente De Ronde Venen aangevraagd moeten worden voor grondbewerkingen zoals graven en ophogen. Naar aanleiding van nieuwe inzichten en resultaten uit uitgevoerde onderzoeken kan blijken dat voor meer activiteiten een vergunningplicht geldt.

3.8 Participatie

Het waterschap heeft bij het vaststellen van het nieuwe waterbeheerprogramma (AGV, 2022^{Lit. 8}) een verordening participatie vastgesteld (Verordening participatie, inspraak en elektronische bekendmaking Waterschap Amstel, Gooi en Vecht 2022). Deze verordening is in april 2022 in werking getreden. Hierin staan regels omtrent participatie en heeft het waterschap vastgelegd dat voorafgaand aan een participatieproces een participatieplan wordt vastgesteld door het betrokken bestuursorgaan. Het participatieplan voor dijkverbetering Kade 3^e Bedijking-West, is opgenomen als bijlage B.

3.9 Eigendommen van derden

3.9.1 Grondeigenaren en kabels en leidingen

Langs of in de dijk liggen eigendommen van derden, bijvoorbeeld de omliggende grond van omwonenden of (opstallen van) kabel- en leidingbeheerders (nutsbeheerders). Het is mogelijk dat deze eigendommen opnieuw ingepast moeten worden bij het verbeteren van de dijk of dat er maatwerkoplossingen worden uitgewerkt om de ligging van grond en of nutsvoorzieningen te handhaven. Met een goede en tijdige communicatie worden de eigenaren op de hoogte gesteld en afspraken gemaakt voor de omgang met de eigendommen en eventuele compensatie (zie ook bijlage B, het participatieplan).

3.9.2 Nadeelcompensatie

Dijkverbeteringswerkzaamheden kunnen nadelige gevolgen hebben voor de pachters, grondeigenaren, bewoners en andere belanghebbenden. Daarom wordt door het waterschap bij een dijkverbetering voor veelvoorkomende schadegevallen op voorhand compensatie aangeboden. Dit is uitgewerkt in de notitie Richtlijnen Medegebruik.

Nadeelcompensatie staat los van eventuele (bouw)schade die onverhoopt ontstaat als gevolg van de uitvoering van de dijkverbetering. Door zorgvuldig voorbereiden en het nemen van mitigerende maatregelen is de kans op schade klein. Indien toch schade optreedt als gevolg van de dijkverbeteringswerkzaamheden, wordt deze zo snel mogelijk hersteld of vergoed.

4 Visie op dijkverbeteringsproject

4.1 Kadern dijverbeteringen

Voor het uitvoeren van dijkverbeteringen zijn door het algemeen bestuur kaders vastgesteld in de volgende documenten:

- Keur AGV 2019
- Het uitvoeringsprogramma regionale waterkeringen 2015-2024
- Waterbeheerprogramma Waterschap Amstel, Gooi en Vecht 2022-2027

Het dagelijks bestuur heeft het Handboek Samenwerken op dijken vastgesteld (2020).

Bij het uitvoeren van dijkverbeteringen wordt rekening gehouden met kaders die zijn vastgesteld in deze documenten.

Los van deze kaders heeft het waterschap ook ambities opgesteld en vastgesteld, bijvoorbeeld op het gebied van biodiversiteit, waterkwaliteit en duurzaamheid. Deze ambities zijn beschreven in het Bestuursakkoord Waterschap Amstel, Gooi en Vecht 2019 – 2023: Waterbetrokken". De vastgestelde kaders en ambities door het bestuur hebben prioriteit boven niet vastgestelde ambities bij dijkverbeteringen. In de volgende paragrafen wordt dieper ingegaan op een aantal van deze kaders.

4.1.1 Kaderrichtlijn Water (KRW)

Het waterschap is verplicht om ecologische doelen uit de KRW te halen in 2027. In beginsel moet verslechtering voorkomen worden. Daarnaast is het doel om alle wateren in 2027 in een goede ecologische toestand te laten verkeren. Het KRW-principe voor verbeteringskansen betreft 'ja, tenzij'. Er geldt een verplichting om maatregelen ten aanzien van KRW uit te voeren, tenzij dit niet mogelijk is.

Hoe het waterschap de doelen gaat bereiken en zijn taken wil uitvoeren is opgenomen in het waterbeheerprogramma (2022-2027) (AGV, 2022^{Lit. 8}). Hierin is onder andere voor waterkwaliteit het volgende opgenomen:

- Het waterschap zorgt voor de instandhouding van de bestaande kwaliteit van het oppervlaktewater en realiseert, waar dat mogelijk is, een verbetering.
- Voor alle wateren (zowel waterlichamen die onder de Kaderrichtlijn Water (KRW) vallen als het overig water) is de meest actuele toestand in beeld en zijn de ecologische doelen gespecificeerd.
- Het waterschap zet in op een betere samenwerking met de omgeving en maakt afspraken met betrokkenen en verantwoordelijke partijen over de uitvoering van maatregelen.

De watergang naast de dijk Kade 3^e bedijking-West valt onder het KRW waterlichaam Mijdrechtse Bovenlanden. In het waterbeheerprogramma zijn diverse KRW-doelstellingen geformuleerd. Vanuit KRW geldt dat de huidige situatie niet mag verslechteren en waar mogelijk verbeterd moet worden. Dat geldt niet alleen voor de oever, maar ook bijvoorbeeld voor oeverlandjes en ondiepe of luwe delen in de boezem. Wat er nu aan water- en oevervegetatie staat, moet tenminste behouden blijven. Er is met de interne collega's van het KRW-programma afgestemd of er binnen het projectgebied mogelijkheden zijn tot het nemen van verbetermaatregelen.

Voor het KRW-lichaam Mijdrechtse Bovenlanden zijn een aantal maatregelen vastgesteld. Het toepassen van KRW-maatregelen in de watergang naast de dijk wordt niet functioneel geacht vanwege de grote hoeveelheid bodemvissen (karpers). KRW-maatregelen die eventueel in een dijkverbeteringsproject zouden passen hebben hierdoor weinig effect op de waterkwaliteit. Wel moet gegarandeerd worden dat de ecologische waterkwaliteit bij ingrepen in de boezem niet verslechtert.

4.1.2 Boezemknelpunten

Voor de dijkversterking Kade 3^e Bedijking-West zijn er geen raakvlakken met boezemknelpunten, omdat de dijk niet in de buurt van de boezem ligt, zie ook Figuur 6. De Kromme Mijdrecht is wel onderdeel van het boezemwater (groen – oranje – rood gekleurde lijn).

Figuur 6 Boezemknelpunten in de Kromme Mijdrecht naast de dijk (uitsnede verhangkaart/Kaart 4 bijlage Keur AGV 2019). De dijk is aangegeven met een rode lijn.

4.1.3 Biodiversiteit

Waterschap AGV heeft een biodiversiteitsherstelplan opgesteld dat in juli 2021 door het algemeen bestuur is vastgesteld (AGV, 2021^{Lit. 3}). Het doel van dit plan is om schade aan biodiversiteit te voorkomen en bij te dragen aan herstel en versterking. In de ontwerpfase worden de mogelijkheden tot verbetering van de ecologie en biodiversiteit op basis van de dijkverbeteringsmaatregelen nader onderzocht en kansen worden uitgewerkt. Het gaat dan om het onderzoeken van mogelijkheden voor het realiseren van een bloemrijke dijk, maar ook wordt er gekeken naar het behoud van natuurvriendelijke oevers en zal er in de uitvoering aandacht zijn voor de natuur door te werken met een ecologisch werkprotocol conform de Wet Natuurbescherming.

4.2 Ambities bestuur Waterschap Amstel, Gooi en Vecht

In het bestuursakkoord Waterbetrokken 2019-2023 heeft het bestuur ambities en doelen voor het waterschap opgenomen. Naast de technische oplossingen voor waterveiligheid moet er ook een invulling gegeven worden aan andere maatschappelijke thema's zoals biodiversiteit, circulariteit en samenwerken met de omgeving. De volgende maatschappelijke thema zijn van toepassing op de dijkverbeteringen:

- **Samenwerken met de omgeving**

Het waterschap gaat als verbindende overheid actief op zoek naar koppelkansen met medeoverheden, maar ook andere partijen om verschillende maatschappelijke vraagstukken integraal aan te pakken, gaat brede samenwerkingen aan en levert gebiedsgericht maatwerk. In die samenwerkingen houdt iedere deelnemende organisatie een eigen rol en (financiële) verantwoordelijkheid. Het voornemen tot het maken van financiële afspraken met de gemeente De Ronde Venen over de weg op de dijk en de kosten van de wegverharding staan in hoofdstuk 6 beschreven.

- **Naar een klimaatbestendig watersysteem: Waterveiligheid**

We zorgen ervoor dat we veilig en met droge voeten kunnen wonen, werken en recreëren in ons beheergebied, tegen zo laag mogelijke kosten. We stellen hoge eisen aan de veiligheid van dijken. Alleen zo blijft ons werkgebied droog en veilig. Waar nodig zullen we dijken versterken.

- **Schoon water voor mens, dier en natuur: Biodiversiteit**

Kaderrichtlijn Water

In de uitwerking van ieder plan wordt de doelstelling van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) meegenomen. Hierbij mag in een gebiedsgerichte aanpak de ecologische, chemische en biologische waterkwaliteit niet verslechteren, en waar mogelijk verbeteren we de waterkwaliteit om zo onze ecosystemen te beschermen. Er is gekeken naar kansen bij deze dijkverbetering om de waterkwaliteit van de watergang naast de Kade 3^e Bedijking-West te verbeteren, dit is omschreven in paragraaf 4.1.1.

Biodiversiteit

Ons waterbeheer is gericht op versterking van de biodiversiteit. Met ons biodiversiteitsbeleid willen we natuur en economische ontwikkeling met elkaar verbinden. Zo ontstaan veerkrachtige natuur- en landbouwgebieden die elkaar versterken. Het bestuur heeft in het bestuursakkoord Waterbetrokken 2019 - 2023 ambities voor biodiversiteit opgenomen. Het biodiversiteitsherstelplan van Waterschap AGV (vastgesteld door het Algemeen bestuur in juli 2021) waarin is opgenomen dat biodiversiteit een intrinsiek onderdeel bij planvorming en

uitvoering van de kerntaken en het waterschap een effectieve netwerkpartner is om biodiversiteitsherstel te bevorderen. In het project onderzoeken we mogelijkheden om de biodiversiteit te versterken door afstemming met adviserende ecologen in de ontwerpfase. Zie ook paragraaf 4.3.2.

- **Samenwerken aan energietransitie en de kringlooeconomie**
Op het gebied van duurzaamheid geven wij het goede voorbeeld met onze eigen bedrijfsmatige processen en in de regionale samenwerking. Zo wordt gekeken naar de mogelijkheden van het gebruik maken van gebiedseigen grond/klei voor de verbetering van de dijk. Ook worden eventuele koppelkansen besproken met de gemeente op het gebied van kabels en leidingen in de dijk in het kader van de energietransitie.
- **Duurzaam vernieuwen**
In het project onderzoeken we de mogelijkheid om duurzaamheid mee te nemen in de afweging van de dijkverbeteringsalternatieven en in de uitwerking van het VKA tot een ontwerp. Daarnaast wordt gekeken naar de mogelijkheid om tijdens de aanbesteding en uitvoering de dijkverbetering zo duurzaam mogelijk te maken. Zie voor voorbeelden van specifieke ambities van dit project paragraaf 4.2 over Duurzaam GWW (Grond-, Weg-, en Waterbouw).
- **Financiën: ambitieus, realistisch en betaalbaar**
Onze noodzakelijke ambities en de betaalbaarheid daarvan zijn op korte en op lange termijn met elkaar in balans. We voeren de deelvakken waarbij dat mogelijk is, als groot onderhoud uit. Dit bespaart kosten voor de planvormingsprocedure. Ook wordt gekeken naar het eventueel verkorten van de planperiode om de dijk waterveilig te maken voor de delen van de dijk waar een weg op ligt zodat het onderhoud aan de dijk synchroon loopt aan het onderhoud aan de weg. Hierdoor wordt de huidige projectscope kleiner, maar moet er eerder opnieuw een dijkverbetering uitgevoerd worden.
- **Digitalisering**
Digitalisering is de toekomst en zal bijdragen aan het uitvoeren van onze huidige en nieuwe kerntaken. Daarnaast bevordert het de samenwerking met medeoverheden. Toegankelijkheid is een belangrijke stap om de dienstverlening te verbeteren. Voor dit dijkverbeteringsproject worden het projectdossier en ontwerpen daarom digitaal opgeleverd.

4.3 Ambities duurzaam GWW

- 4.3.1 Waterschap AGV heeft via de Unie van Waterschappen (UvW) de Green Deal Duurzaam GWW en het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen ondertekend. Het waterschap wil via de Aanpak Duurzaam GWW duurzaamheidsambities van de organisatie vertalen naar projecten en programma's, zodat deze al vroeg in de plan- en/of beleidsvorming kunnen worden meegenomen. Binnen het waterschap/Waternet is afgelopen jaar een start gemaakt met het implementeren van de Aanpak Duurzaam GWW op projectniveau. In een later stadium wordt gekeken naar duurzaam GWW en de verschillende mogelijkheden om dit toe te passen in het project.

4.3.2 Ambitiweb dijkverbeteringsprogramma

Voor het in kaart brengen van ambities voor het dijkverbeteringsprogramma is gebruik gemaakt van een praktisch hulpmiddel: het ambitieweb. In het ambitieweb zijn twaalf thema's opgenomen met betrekking tot duurzaamheid. De thema's waar kansen voor verbetering in beeld zijn binnen dit dijkversterkingsproject worden hieronder verder toegelicht.

In de uitwerking van het technisch ontwerp wordt de mogelijkheid om maatregelen met betrekking tot duurzaamheid mee te nemen verder onderzocht.

Ruimtegebruik

Het thema ruimtegebruik heeft betrekking op de beslaglegging op onbebouwde ruimte vanuit een project. Omdat ruimte schaars is in Nederland, is het belangrijk dat we beschikbare ruimte zo efficiënt en multifunctioneel mogelijk inrichten.

Voorbeelden van maatregelen die van toepassing kunnen zijn binnen dit project:

- Er wordt tijdens het project nader onderzoek gedaan om tot een scherpe veiligheidsopgave te komen. Wel wordt hierbij rekening gehouden met de toekomst en ruimte voor uitbreiding die hiervoor nodig is.
- Er wordt gekeken naar een optimale hoogteoplossing door heroverweging van het uitgangspunt voor ophoging van 30 jaar naar een andere levensduur. Dit om de dijkverbetering zo inpasbaar mogelijk te maken.
- Zoveel mogelijk multifunctioneel ruimtegebruik is een ambitie. Hiervoor worden wensen en/of koppelkansen opgehaald bij bewoners, gemeente en provincie, zoals inrichting van de weg en recreatiemogelijkheden.

Materialen

Het thema materialen gaat over het minimaliseren van materiaalgebruik en negatieve milieueffecten voortvloeiend uit het materiaalgebruik.

Voorbeelden van maatregelen die van toepassing kunnen zijn binnen dit project:

- Er kan gekeken worden naar alternatieve materialen zoals composietmaterialen.
- Bij de heropbouw van de weg kan hergebruik gemaakt worden van materialen van de huidige weg, bv. van het asfalt. Mocht de kans op hergebruik zich voordoen wordt dit afgestemd met de wegbeheerder de gemeente De Ronde Venen en/of perceeleigenaren.
- Er wordt zo veel als mogelijk gebruik gemaakt van gebiedseigen grond/klei of hergebruik van grond vanuit de omgeving.

Vestigingsklimaat

Vestigingsklimaat heeft betrekking op enerzijds de bedrijvigheid in een gebied en anderzijds op de economische vitaliteit van de bevolking. Beide dragen bij aan een duurzame (lokale) economie. Het vestigingsklimaat voor bedrijven is gebaat bij het innovatie en aanpassingsvermogen van de lokale economie.

Voorbeelden die van toepassing kunnen zijn binnen dit project:

- Gebruik maken van lokale bedrijven, leveranciers, aannemers. Voor de kleinere werken wordt dit vaak al gedaan. Bij meervoudige onderhandse aanbesteding kan dit als criterium in het inkoopplan worden meegenomen. Bij grotere aanbestedingen (Nationaal Openbare of Europese aanbestedingsprocedures) is dit moeilijk.
- Bij kleinere aanvullende projecten waar geen tijdsdruk op staat zoals bv. bankjes, speeltoestellen kan het werk lokaal, vanuit de regio gedaan worden.

Water en klimaatadaptatie

Het thema water gaat over het borgen van de waterkwaliteit en de waterkwantiteit (m.a.w. duurzaam waterbeheer). De verandering van het klimaat zal zorgen voor meer extremen in neerslag en droogte. Bij waterkwaliteit is te denken aan schoon water schoonhouden, scheiden van vuil en schoon water en schoonmaken wat verontreinigd is. Waterkwantiteit heeft betrekking op de waterveiligheid van overstroombare gebieden en het voorkomen van zoetwatertekort en uitdroging.

Voorbeelden die van toepassing kunnen zijn binnen dit project:

- Er wordt vanuit het project Lekke Polders gekeken naar de mogelijkheid om het aantal inlaten te verminderen, zie ook paragraaf 4.4.1.

Ecologie

Ecologie en biodiversiteit hebben betrekking op de samenhang in de leefruimte van de aanwezige verschillende soorten planten en dieren.

Voorbeelden die van toepassing kunnen zijn binnen dit project:

- Er wordt gekeken naar de mogelijkheid om de aanwezige groene dijken in te zaaien als bloemrijke dijken.
- Indien mogelijk zoveel mogelijk bomen en struiken laten staan.

Energie

Het thema energie heeft betrekking op het energiegebruik in de verschillende levensfasen van een object of systeem, van aanleg tot en met sloop en op de CO₂-emissie die daarmee gepaard gaat.

Voorbeelden die van toepassing kunnen zijn binnen dit project:

- Nader bekijken of de grondstromen voor de andere projecten in het gebied gecombineerd kunnen worden met de dijkverbetering. Mogelijk kan het leiden tot het beperken van transport van materiaal.
- Transport van materiaal over water, in combinatie met elektrische vaartuigen.
- Bij de aanbesteding van het werk kunnen eisen worden gesteld ten aanzien van het energieverbruik bij de productie van materialen en van materieel tijdens de uitvoering. Dit zou bv. door middel van EMVI-criteria (gunningscriteria tijdens de aanbesteding) kunnen.
- Bij de aanbesteding van het werk zou een bepaald niveau op de CO₂ prestatieladder geëist kunnen worden. Wel moet er voor gewaakt worden dat lokale aannemers dan niet uitgesloten worden.
- Faciliteren van koppelkansen op het gebied van duurzaamheidsinitiatieven van de bewoners en het gebiedsproces.

Sociale relevantie

Sociale relevantie heeft betrekking op het sociaal welzijn van gebruikers en omwonenden van een project. Sociaal welzijn kan hierbij breed worden opgevat.

Voorbeelden:

- Een praktijkles of veldbezoek geven op onderwijsinstellingen in de buurt over dijkverbetering en waterkwaliteit.
- Bewoners betrekken bij ideeën over duurzaamheid. Hierbij moet het duidelijk zijn hoe deze input verder verwerkt wordt.
- Er worden kansen geboden aan mensen uit de SROI (Social return on investment) doelgroep om bij te dragen aan het project.

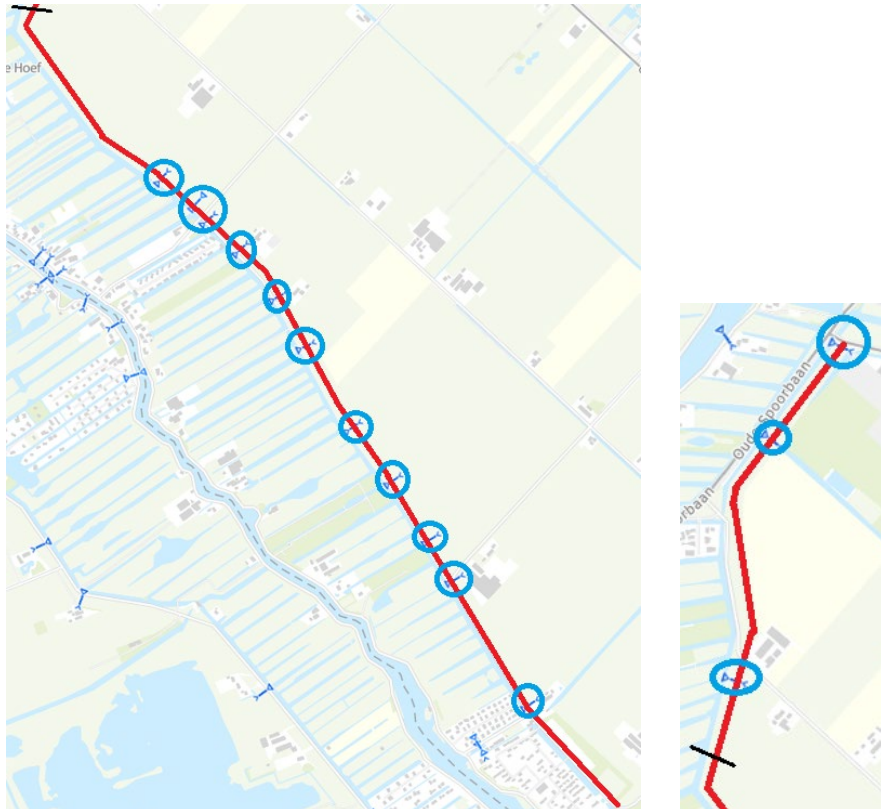
4.4 Koppelkansen

Zowel intern als extern zoekt het projectteam naar koppelkansen. De koppelkansen die in dit stadium van de dijkverbetering bekend zijn, staan hieronder benoemd.

4.4.1 Particuliere inlaten

In het kader van het behalen van de KRW-doelen inventariseert het waterschap welke 'lekke polders' aangepakt moeten worden. Dat zijn polders waar onbedoeld meer water in komt dan nodig is.

Inlaten in de polders rondom de Kade 3^e Bedijking-West worden geïnventariseerd. De bekende inlaten bij het waterschap zijn weergegeven in Figuur 7. Er wordt in beeld gebracht of de inlaten nodig zijn voor het waterbeheer en zo niet, of de inlaten behouden kunnen blijven. Alle bekende inlaten langs de dijk zijn al afsluitbaar.

Figuur 7 Inlaten langs het dijktraject Kade 3^e bedijking (zwarte lijn is opknippunt afbeelding).

4.4.2 Gemeente De Ronde Venen

De gemeente De Ronde Venen is beheerder van de weg op de dijk (zie ook Figuur 9). Voor de dijk Kade 3e Bedijking-West zijn er een aantal raakvlakken met wegen. Er liggen een aantal wegen deels op de dijk:

- Westerlandweg
- Hoofdweg
- Molenland

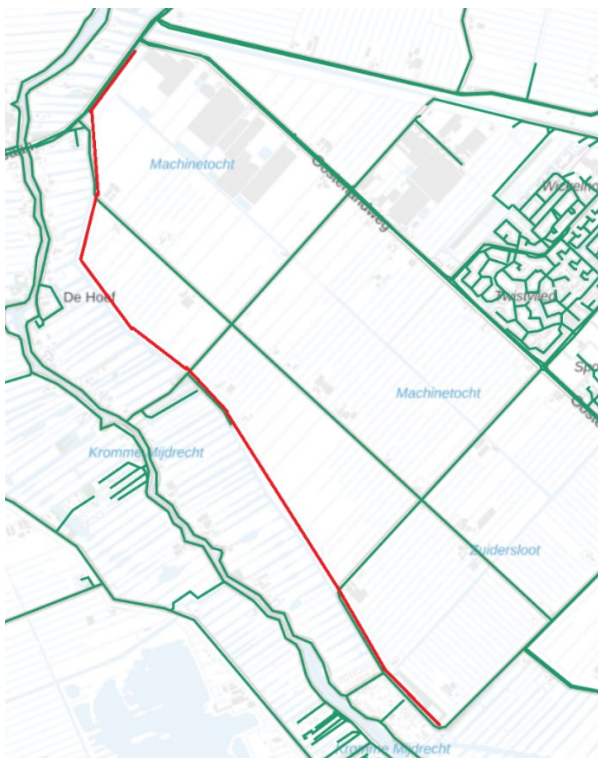
De Schattenkerkerweg kruist de dijk. Voor de Schattenkerkerweg geldt dat de toegangswegen (over de dijk) naar de huisnummers 3 en 5 in privé-eigendom zijn. Uit een inspectieronde die de gemeente De Ronde Venen heeft uitgevoerd is geconstateerd dat de betreffende delen van de Westerlandweg en Molenland een nieuwe deklaag nodig hebben. De Molenland is opgenomen in een vervangingsprogramma en daarvan zal het asfalt in de komende jaren worden vervangen. Het gaat dan om het gedeelte van de weg tot aan de kruising met de Hoofdweg, zie ook Figuur 8.

Figuur 8 De weg Molenland op de dijk. Deze weg staat op het vervangingsprogramma van de gemeente.

De overige wegen zijn nog niet opgenomen in een vervangingsprogramma en is het nog niet bekend wanneer de gemeente het onderhoud op de planning heeft staan. In de volgende fase van het project worden de raakvlakken nader met de gemeente afgestemd om de onderhoudsperiode van de dijk en de weg op elkaar af te stemmen.

Eventueel worden afspraken gemaakt over maatregelen en investeringskosten op basis van het handboek Samenwerken op Dijken (AGV, 2020^{Lit. 7}).

Figuur 9 Gemeentelijke wegen op de dijk (rode lijn is de dijk, de groene lijnen zijn wegen die in beheer zijn bij de gemeente).

4.5 Andere projecten van het waterschap in de omgeving

Nabij de dijkverbetering vinden geen andere projecten van het waterschap plaats.

4.5.1 Projecten derden

Momenteel zijn, los van de onderhoudsopgave van de gemeente voor de weg, nog geen projecten van derden in de omgeving bekend. Met de gemeente en de nutsbedrijven (zoals bedrijven voor elektriciteit, telecommunicatie, drinkwater, gas, riolering) wordt hierover gesproken. Zodra bekend zal er gekeken worden naar raakvlakken, koppelkansen en mogelijkheden om werk met werk te maken.

5 Omgevingsaspecten

5.1 Belanghebbenden vanuit de omgeving

In het projectgebied van dijkverbetering Kade 3^e Bedijking-West zijn verschillende belanghebbenden. Hieronder volgt een overzicht. Mogelijk worden in een later stadium nog meer belanghebbenden gevonden.

- Woning Hoofdweg 95 aan de dijk en vier andere woningen met hun tuin aan de dijk.
- Bewoners Schattenkerkerweg 3 en 5 (toegangsweg op de dijk)
- Perceeleigenaren (inclusief eigenaren steigers/hekken en eigenaar/gebruikers perceel parkeergebruik op de dijk)
- Agrariërs (inclusief pachters, toeleveranciers en afnemers)
- Nutsbedrijven met kabels en leidingen in de dijk
- Natuurmonumenten (wandelpad over gedeelte van de dijk)
- Recreanten: wandelen (er ligt een wandelpad vlakbij de dijk), maar ook fietsers (Fietsersbond). Er loopt deels een ANWB-fietsroute over de dijk (fietsknooppunt 91 te Molenland)
- Kinderdagverblijf aanliggend projectgebied: geen toerit binnen het projectgebied
- Recreatiepark De Kromme Mijdrecht met toerit op dijk aan Molenland
- Hoefse sportvereniging HSV gelegen nabij de dijk op de Schattenkerkerweg
- B&B Vrije Vogels met toerit op dijk aan Molenland
- Manege Lucky Stable aanliggend aan projectgebied, geen toerit aan dijk
- Overige bedrijven en particulieren langs aansluitende (toegangs)wegen op de dijk in de omgeving (i.v.m. ontsluiting als de weg op de dijk niet toegankelijk is door de werkzaamheden)
- Gemeente De Ronde Venen
- Provincie Utrecht (toetsende rol)

Alle belanghebbenden worden in een vroeg stadium betrokken bij de planvorming. De communicatie met hen is erop gericht om deze partijen tijdig te informeren over de ontwikkelingen in het dijkverbeteringstraject en te betrekken bij de keuzes in het proces. Waterveiligheid is een collectief belang en primair een taak van het waterschap. De omgeving kan meedenken en bijdragen aan de gezamenlijke zorg voor de realisatie van de waterveiligheid en het waterschap informeren over de wensen en ambities die in het gebied spelen.

Op de projectpagina worden updates over het project geplaatst:

<https://www.waternet.nl/derde-bedijking-west>

5.1.1 Participatieplan

Om ervoor te zorgen dat de verschillende belanghebbenden op een passende wijze geïnformeerd worden en de gelegenheid hebben om hun belang te behartigen en mee te denken in het proces, is een participatieplan opgesteld, zie hiervoor bijlage B. In paragraaf 3.6 is het beleid omtrent participatie vanuit het waterschap beschreven.

5.1.2 Samenwerking met de gemeente De Ronde Venen

De verschillende ingrepen en activiteiten van het waterschap met bijvoorbeeld deze dijkverbetering hebben veel invloed op de taken van de gemeente. Bij uitvoering van deze projecten wordt in principe voor een periode van 30 jaar de fysieke omgeving in de polder bepaald. Dat betekent onder andere dat nagedacht moet worden over de

vernieuwing van het wegdek en de weginrichting. Er moet afgestemd worden hoe men zo efficiënt mogelijk deze verbeteringen kan doorvoeren.

Omgevingsmanagers van Waternet hebben daarom geregeld overleg met de vakspecialisten bij de gemeente. Het hoofdoel van deze gesprekken is om een visie samen met de gemeente vorm te geven voor het gebied voor de komende 30 jaar. Hierbij zijn elementen als energietransitie, verkeersveiligheid, recreatie en ruimtelijk kwaliteit onderwerpen die de activiteiten van het waterschap beïnvloeden. Het is dan ook cruciaal om samen met de gemeente tot een aanpak te komen die de visie voor de komende 30 jaar ondersteunt en waarbij de gemeente met het waterschap zoveel mogelijk als één overheid optreedt.

5.1.3 Recreatie op de dijk

Op de dijk Kade 3e Bedijking-West vindt recreatie plaats in de vorm van wandelen en fietsen. Voor de dijkversterking dient rekening gehouden te worden met de recreatieve functie van de dijk. Ruim van tevoren wordt bekend gemaakt aan de betrokken organisaties (Fietsersbond en Wandelnet) als er eventuele afzettingen plaatsvinden vanwege de werkzaamheden. Ook wordt ernaar gestreefd om wandel- en fietsroutes te behouden.

5.2 Natuur

Soorten

Er is ecologisch onderzoek in het projectgebied uitgevoerd. Dit onderzoek moet inzichtelijk maken of er beschermde planten en dieren in het gebied aanwezig zijn en of die mogelijk negatieve effecten ondervinden van de dijkverbeteringswerkzaamheden. In de beginfase van het project is een QuickScan soorten uitgevoerd. Uit de QuickScan (Waterproef, 2022^{Lit. 4}) is naar voren gekomen dat het projectgebied mogelijk leefgebied is voor beschermde soorten: vleermuizen, de waterspitsmuis en de platte schijfhoren. Op basis van het schetsontwerp van het voorkeursalternatief (ophogen en versterken in grond) is gekeken naar de raakvlakken met potentieel leefgebied van deze soorten. Hieruit blijkt dat vervolgonderzoek nodig is naar de platte schijfhoren. Dit zal in de komende periode worden uitgevoerd. Uit dit onderzoek zal blijken of het nodig is om een vergunning en/ of ontheffing aan te vragen en of er aanvullende maatregelen nodig zijn.

In de QuickScan wordt geadviseerd om buiten het broedseizoen voor vogels te werken om negatieve effecten op broedgevallen te voorkomen. Als dit niet mogelijk is, dienen passende maatregelen genomen te worden. Verder worden ook maatregelen genoemd om schade aan verschillende soorten te voorkomen.

Natura 2000

Het meest oostelijke gedeelte van het projectgebied ligt op minimaal 1.500 meter van een Natura 2000-gebied. Het betreft Natura 2000-gebied "Nieuwkoopse Plassen & De Haeck". Door de ruime afstand zijn directe verslechterende effecten en mogelijke significant versturende effecten uitgesloten.

Stikstof kan ook een effect hebben op Natura2000-gebieden. Stikstofdepositie is het neerslaan van de hoeveelheid stikstofhoudende verbindingen vanuit de atmosfeer naar de bodem via droge neerslag (stof) of natte neerslag (regen). In de permanente situatie heeft het project geen vergroting van de hoeveelheid stikstofuitstoot tot gevolg. De uitstoot die plaatsvindt in de tijdelijke situatie (realisatie van de dijkverbetering) is vrijgesteld van een vergunningsplicht onder huidige wet- en regelgeving. Als deze vrijstelling komt te vervallen zullen de noodzakelijke stappen

worden doorlopen om onder de dan geldende wet- en regelgeving te voldoen aan de Wet Natuurbescherming.

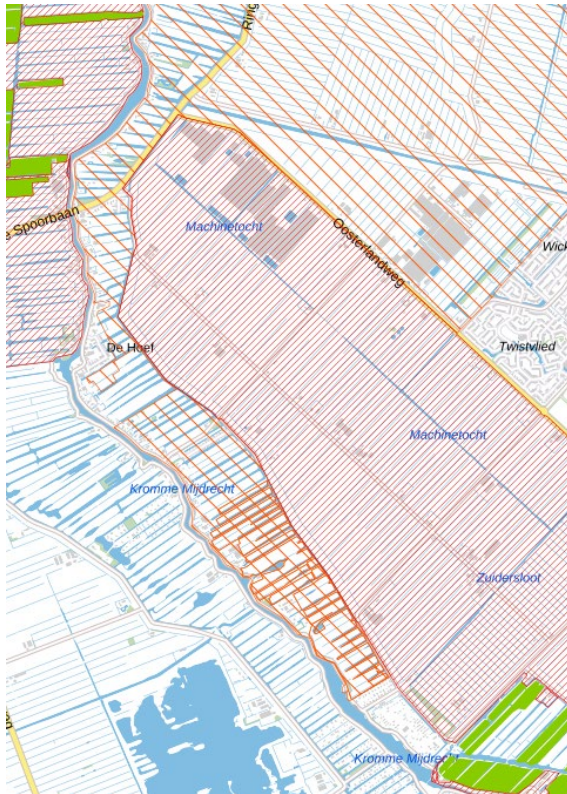
Natuurnetwerk Nederland (NNN) en weidevogelgebieden

Het projectgebied ligt vlak naast Natuurnetwerk Nederland, zie Figuur 10, maar raakt deze gebieden niet. Het ophogen van de dijk leidt niet tot een aantasting van de belangrijke kenmerken en waarden van het NNN-gebied. Vervolgstappen t.a.v. NNN-gebied worden daarom niet nodig geacht.

Het plangebied is opgenomen als Weidevogelleefgebied (zie Figuur 11). Het advies is daarom om versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen (tussen 1 maart en 25 juni) uit te voeren. Eventueel nieuwe ingerichte gronden vormen overeenkomend leefgebied voor weidevogels. Een permanente aantasting van Weidevogelleefgebied is hierdoor niet aan de orde.

Figuur 10 Nabijgelegen NNN-gebieden in de provincie Utrecht (kaart van maart 2022). Lichtgroen = Nog te ontwikkelen natuur. Donkergroen = Reeds aanwezig natuur. Rood is de dijk.

Figuur 11 Weidevogelgebieden nabij het projectgebied van de provincie Utrecht (kaart van maart 2022). Fijn gestreep = weidevogelkerngebied. Dik gestreep is weidevogelrandzone.

5.3 Bomen

Langs en op de dijk staan enkele bomen, voornamelijk in de buurt of op de woonerven en in tuinen van de woningen. De bomen op en langs de dijk zijn geïventariseerd. Hierbij is in kaart gebracht tot welke soort de boom behoort, wat de verwachte levensduur van de boom is en de eventuele waarde van de boom (monumentaal of landschappelijk). Er bevinden zich geen monumentale bomen in het plangebied, wel hebben een aantal bomen landschappelijke waarde.

Er is gekeken naar de raakvlakken met bomen bij twee varianten voor de dijkverbetering (zie Memo Variantenafweging Kade 3^e Bedijking-West). In de volgende fase van het project wordt gekeken of er een risico is van het behouden van de bomen in relatie tot de waterveiligheid. De ecologische waarde van de bomen is beoordeeld tijdens het veldwerk van de natuurtoets.

Op een aantal plekken zijn jonge bomen (opschot) aanwezig in het buitentalud. In de ontwerpfase wordt gekeken of dit opschot verwijderd kan worden. Eveneens wordt het effect op de natuurwaarden in deze afweging meegenomen.

5.4 Bodemkwaliteit

Voor wat betreft de bodemkwaliteit van de dijk Kade 3e Bedijking-West is gekeken naar beschikbare bodemkwaliteitskaarten en al uitgevoerde bodemonderzoeken in het gebied. Uit deze analyse blijkt dat de verwachting is dat de bodem op/langs de dijk matig verontreinigd zal zijn, met uitschieters naar sterk verontreinigde grond. Dit wordt in een later stadium onderzocht.

5.5 Landschap, cultuurhistorie en archeologie

Er is een bureaustudie uitgevoerd waarbij in kaart is gebracht wat de landschappelijke, cultuurhistorische en archeologische waarden van het projectgebied zijn (EARTH, 2022^{Lit. 5}). In de volgende paragrafen staat een samenvatting van de bevindingen en het advies vanuit deze disciplines voor de verdere dijkverbetering.

Monumenten

In het projectgebied komen geen rijksmonumenten en geen gemeentelijke monumenten voor. Wel bevinden zich twee rijksmonumenten en een AMK-terrein (archeologisch monument) binnen het onderzoeksgebied. Er worden echter geen raakvlakken met deze monumenten verwacht vanwege de afstand van deze monumenten ten opzichte van de dijk.

Landschap en cultuurhistorie

Op basis van het bureauonderzoek kan gesteld worden dat ten aanzien van cultuurhistorische waarden geen belemmeringen zijn gesignaleerd. Een historische molen is in het verleden gesloopt en overige bestaande bebouwing bevindt zich buiten de grenzen van het dijklichaam (plangebied). Landschappelijk en cultuurhistorisch gezien gaat de aandacht uit naar het dijklichaam maar voor het onderdeel archeologie meer nog naar het systeem van kreekruigen dat in het aangrenzende landschap zichtbaar is en zich naar verwachting deels ook onder het dijklichaam bevindt.

Bij de uitvoering van de voorgenomen ingrepen dient rekening gehouden te worden met de cultuurhistorische waarde van de dijken door zoveel mogelijk de huidige uiterlijke kenmerken (o.a. vorm lijnelement, hellinghoek dijklichaam en hoogteverschillen met lager gelegen polder) te bewaren (of te versterken) en ook het zicht op de ontginningslinten te bewaren (of te versterken). De herkenbaarheid van het gehele systeem van ontginningsbases, kavelpatronen, weteringen en vaarten, dient gewaarborgd te worden. Specifiek voor De Ronde Venen gaat het om het herkenbaar houden van de ringdijken en het rasterpatroon van de droogmakerijen en de bescherming van waardevolle kreekruigen.

Archeologie

De conclusie uit het archeologisch bureauonderzoek is dat waar zich (delen van) een kreekruig-systeem bevindt in het projectgebied, een middelhoge tot hoge verwachting geldt voor het aantreffen van archeologische waarden terwijl deze voor de komgronden laag is. Om te kunnen bepalen of en zo ja waar binnen het systeem van kreekruigen een middelhoge tot hoge verwachting aan de orde is dient nader onderzoek uitgevoerd te worden.

Zodra de maatregelen bekend zijn die nodig zijn om de dijkverbetering uit te voeren, kan bepaald worden waar vervolgonderzoek nodig is voor archeologie. Dit kunnen ook maatregelen zijn voor ophogingen. Er kan bij een ophoging namelijk 'zetting' van de ondergrond plaatsvinden door wijziging van het gewicht en de 'druk' op de bodem. Indirect betekent dit ook een wijziging van de druk op eventueel daarin aanwezige archeologische waarden, wat tot versterking van deze waarden kan leiden. In het archeologisch bureauonderzoek staat in welke gevallen vervolgonderzoek nodig is. Dit onderzoek wordt dus uitgevoerd zodra de locaties bekend zijn waar welke bodemingrepen plaats zullen vinden.

5.6 Kabels en leidingen

Er is al een klic-melding gedaan welke inzicht geeft in de aanwezige kabels- en leidingentracés. Wanneer duidelijk is wat de dijkverbeteringsmaatregelen zijn, wordt in beeld gebracht of de kabels en leidingen geraakt worden door de werkzaamheden en of dit resulteert in een knelpunt. De impact van het voorkeursalternatief op de kabels en leidingen wordt tijdens de ontwerpfase inzichtelijk gemaakt. Als er een knelpunt is met kabels en/of leidingen wordt er afstemming gezocht met de betreffende nutsbeheerder of netwerkbeheerder over een mogelijke oplossing. Het uitgangspunt is om de ligging van de huidige kabels en leidingen te handhaven. Het kan echter zo zijn dat blijkt dat er kabels en leidingen aangepast moeten worden, of dat een aanpassing aan het ontwerp van de dijkverbetering nodig is.

Er zijn zeven raakvlakken met kabels en leidingen. Het betreffen meerdere datakabelbedden, meerdere kabels voor elektralaagspanning en elektramiddenspanning en een waterleiding. Voornamelijk zijn de kabels en leidingen aanwezig ter hoogte van de Hoofdweg, onder andere onder de rijweg en funderingen.

Ook is een persleiding aanwezig onder de dijk nabij het gemaal van Waternet. Er wordt onderzocht wat de belasting van de ophoging doet met de leiding en er worden vervolgstappen ondernomen om eventuele schade te voorkomen. In de uitvoering wordt rekening gehouden met de bereikbaarheid van het gemaal door de technische dienst en overige praktische zaken. Hierover zal intern afstemming plaatsvinden.

5.7 Conventionele explosieven (CE)

Het gehele projectgebied is onderzocht op conventionele explosieven, een zogenaamd CS-OOO-onderzoek (explosieven gemaakt voor oorlogsdoeleinden) (Sweco, 2022^{Lit. 6}). Uit het onderzoek blijkt dat het onderzoeksgebied onverdacht is op aanwezigheid van ontplofbare oorlogsresten. In het gehele projectgebied kunnen de voorgenomen werkzaamheden plaats vinden zonder dat vervolgonderzoek nodig is.

6 Financiën

6.1 Dijkverbetering

De dijkverbetering wordt gedekt uit het budget voor het 'Uitvoeringsprogramma regionale waterkeringen 2015-2024'. Voor het uitvoeren van de opgave als groot onderhoud is een raming opgesteld. Zodra bekend is wat de voorkeursvariant van het traject 0-660 gaat worden wordt er een concrete SSK-raming voor het gehele dijktraject opgesteld.

6.2 Werkzaamheden in afstemming met de gemeente

In maart 2020 is het 'Handboek Samenwerken op dijken' (AGV, 2020^{Lit. 7}) bestuurlijk vastgesteld door het waterschap en de inliggende gemeenten. Het handboek draagt bij aan een effectieve en betaalbare dienstverlening in het dijk- en wegbeheer voor het waterschap en de gemeenten in het beheergebied. Ook gemeente De Ronde Venen is onderdeel van dit handboek. De gemaakte afspraken over kostenverdelingen in het handboek gelden voor het dijkverbeteringsproject. Er zullen afspraken worden gemaakt met de gemeenten over het al dan niet meenemen van elkaars werkzaamheden.

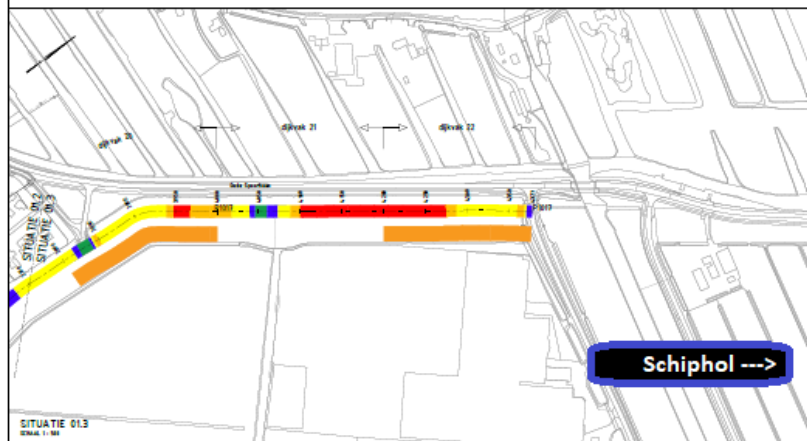
6.3 Interne koppelkansen

Als interne koppelkansen vanuit andere projecten of programma's zoals KRW of het boezemplan binnen het waterschap haalbaar en wenselijk zijn voor dit project, dan zullen beschikbaar gestelde budgetten van die projecten of programma's ingezet worden voor het mogelijk maken van de koppelkansen. Wanneer er geen budget beschikbaar is, zal dit ter overweging en besluitvorming aan het bestuur worden voorgelegd.

7 Literatuurlijst

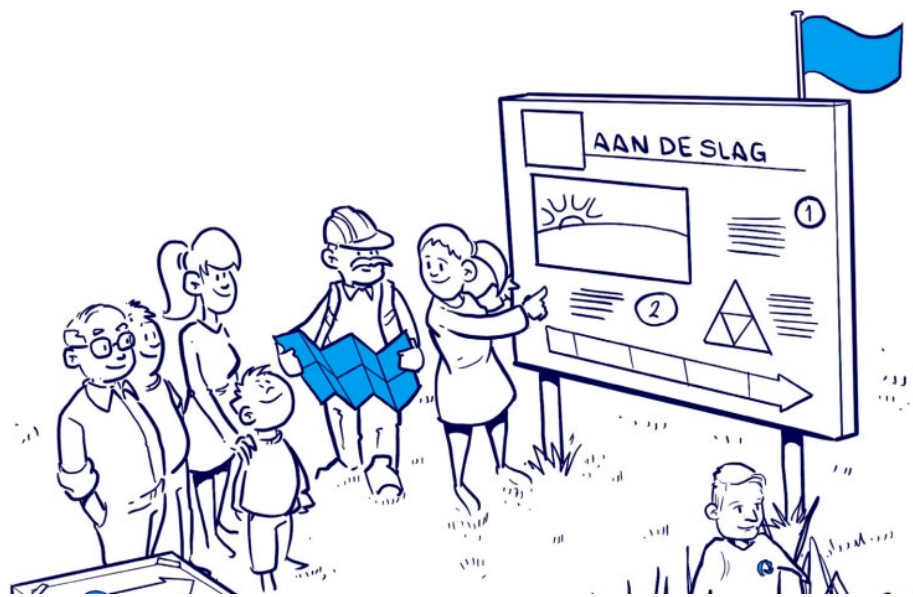
1. Interim Omgevingsverordening provincie Utrecht, 10 maart 2021.
2. Technische scopebepaling Kade 3e Bedijking-West, P1017; Waternet, d.d. 3-6-2020, rapportnummer 20.014991.
3. Biodiversiteits herstelplan AGV 'Werken mét de natuur', 15 april 2021, door AB vastgesteld op 8 juli 2021.
4. QuickScan Soorten Dijkverbetering Kade 3e Bedijking West, Waterproef, 15 juli 2022, Registratienummer: 396644V2.
5. Bureauonderzoek (BO) Landschappelijke, Cultuurhistorische en Archeologische waarden, 3 augustus 2022. EARTH, ISSN: 2211-1077. Deze rapportage wordt nog voorgelegd aan de gemeente, waarna deze definitief gemaakt wordt.
6. Vooronderzoek ontplofbare oorlogsresten conflictperiode, Dijkvak P1017 kade 3^e bedijking west te Mijdrecht, 6 mei 2022. Referentie: Sweco VOO rapport SOOR2022_014.
7. Handboek samenwerken op dijken, AGV, BOWA & Isariz, 12 maart 2020.
8. Waterbeheerprogramma, Bestuursakkoord Waterschap Amstel, Gooi en Vecht 2022-2027.
9. Keur Waterschap Amstel, Gooi en Vecht 2019 (vastgesteld door AB op 17 oktober 2019).

Bijlage A – Tekening opgave dijkverbetering (30 jaar scope)

- hoogte voldoet
- hoogte voldoet niet: 0-10cm ophoging vereist
- hoogte voldoet niet: 10-20cm ophoging vereist
- hoogte voldoet niet: 20-30cm ophoging vereist
- hoogte voldoet niet: 30-40cm ophoging vereist
- hoogte voldoet niet: 40-50cm ophoging vereist
- hoogte voldoet niet: meer dan 50cm ophoging vereist
- stabiliteit voldoet niet
- afgekeurd op hoogte: $H < -1.20m$ NAP t.p.v. referentielijn.
goedgekeurd op het midden van de dijk
(rekening houdend met doorlooptijd van 30 jaar): 341m1

Participatieplan 3e Bedijking West te Mijdrecht (Definitief 26-9-2022)

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
1.1 Inleiding project	3
1.2 Doel participatieplan	3
1.3 Bestuurlijke ambitie	3
2. Het participatieproces	4
2.1 Mate van participatie	4
2.2 Stakeholderanalyse	4
2.3 Belanghebbenden	4
2.4 Mate van participatie per fase van het project	5
2.5 Mogelijke kansen / knelpunten	6
3. Communicatie	6
3.1 Communicatie aanpak	6
3.2 Communicatiemiddelen	6

1. Inleiding

1.1 Inleiding project

De Kade 3^e Bedijking-West, gelegen tussen de Oosterlandweg en Molenland te Mijdrecht, voldoet niet meer aan de veiligheidseisen. Waterschap Amstel, Gooi en Vecht heeft Waternet de opdracht gegeven de dijk weer op hoogte te brengen. Dit participatieplan is een bijlage bij de Nota van uitgangspunten die is opgesteld voor het te verbeteren dijktraject.

In het bestuursakkoord Waterbetrokken 2019-2023 heeft het waterschap 'participeren' en 'samenwerken met de omgeving' geformuleerd als speerpunt. In het kader van deze bestuurlijke ambitie en de invoering van de Omgevingswet (voorlopig per juli 2023) wordt de behoefte voor een participatieplan breed gesteund binnen de organisatie. Eveneens is in maart 2022 het waterbeheerprogramma vastgesteld en daarbij ook de participatieverordening. Dit participatieplan is in overeenstemming met deze verordening. Gezien het aantal belanghebbenden in het gebied verwacht het waterschap (mogelijk) tegenstrijdige belangen. Daarom is het belangrijk om aandacht te hebben voor participatie tijdens het uitvoeren van een primaire taak, het garanderen van de waterveiligheid in het gebied.

1.2 Doel participatieplan

Om dit project op een goede manier te volbrengen en tegelijkertijd te voldoen aan de wet- en regelgeving (Omgevingswet en Wet open overheid) is het van belang de omgeving actief te informeren, met betrokken belanghebbenden af te stemmen en waar nodig te betrekken. Hoe dit het beste gerealiseerd kan worden staat in dit plan. Door in een vroeg stadium in contact te zijn met de omgeving kunnen kwesties, knelpunten en wensen snel worden gesignaleerd en kan het projectteam hierop anticiperen. Samenwerken en verbinden staan hierbij centraal.

Er is een stakeholder- en omgevingsanalyse opgesteld. Deze wordt de komende periode verder uitgewerkt en tijdens het project up-to-date gehouden.

1.3 Bestuurlijke ambitie

Waterschap AGV gaat als verbindende overheid actief op zoek naar 'koppelkansen' om verschillende maatschappelijke vraagstukken integraal aan te pakken, gaat brede samenwerking aan en levert gebiedsgericht maatwerk.

Binnen het projectgebied zijn assets aanwezig van de gemeente en nutsbedrijven met een eigen vervangingsprogramma. Tevens is de energietransitie een motor om het energienetwerk uit te breiden. Deze programma's worden beschouwd als werk met werk maken en mogelijkheden worden besproken met nutsbedrijven en de gemeente.

2. Het participatieproces

2.1 Mate van participatie

Vanuit de opgestelde omgevingsanalyse wordt duidelijk hoe de omgeving eruitziet, welke belanghebbenden met de dijkverbetering te maken krijgen en welke kansen en risico's er zijn. Deze kansen en/of risico's worden getoetst bij de belanghebbenden. Ook worden de wensen van de belanghebbenden geïnventariseerd. Hoe eerder dit in beeld is, hoe sneller het projectteam hierop kan anticiperen.

Per belanghebbende bekijken we in welke mate zij betrokken moeten worden. Dit verschilt per fase van het project. We maken onderscheid tussen:

Meebeslissen	De participant beslist mee in het plan voor de dijkverbetering.
Coproduceren	De participant werkt samen met het projectteam aan het plan voor de dijkverbetering.
Adviseren	Indien er specifieke kennis nodig is voor een bepaald onderwerp wordt een participant benaderd om mee te denken met het plan voor de dijkverbetering.
Raadplegen	De participant wordt gezien als een gesprekspartner voor het ontwikkelen van de plannen voor de dijkverbetering. Tijdens contactmomenten worden de wensen van de participant opgehaald.
Informereren	De participant wordt waar mogelijk actief op de hoogte gehouden, maar heeft geen inbreng in de totstandkoming van het plan voor de dijkverbetering.

Figuur 3: Mate van participatie volgens de participatieladder.

Bron: <https://managementmodellensite.nl/participatieladder/#.YMH9kvkzY2w>

In paragraaf 2.4 wordt de mate van participatie per belanghebbende verder toegelicht.

2.2 Stakeholderanalyse

In de opgestelde stakeholderanalyse staan alle belanghebbenden die direct en/of indirect betrokken zijn. Ook de mogelijke knelpunten en issues zijn hierin beschreven. Tijdens (nog plaats te vinden) gesprekken kunnen wensen, knelpunten en issues aan bod komen die eerder nog niet bekend waren. De stakeholderanalyse is dan ook een levendig document dat elk moment aangepast kan worden. Door gesprekken te voeren met belanghebbenden in de omgeving kan het projectteam rekening houden met wensen en deze, indien mogelijk, verwerken in het ontwerp.

2.3 Belanghebbenden

De volgende belanghebbenden zijn vanuit de stakeholderanalyse geïdentificeerd:

- Woning Hoofdweg 95 aan de dijk en overige woningen met hun tuin aan de dijk
- Bewoners Schattenkerkerweg 3 en 5 (toegangsweg op de dijk)
- Perceeleigenaren (inclusief eigenaren steigers/hekken)
- Agrariërs (inclusief pachters, toeleveranciers en afnemers)
- Nutsbedrijven met kabels en leidingen in de dijk
- Natuurmonumenten (wandelaroute over gedeelte van de dijk)
- Recreanten: wandelen, maar ook fietsers. Er loopt deels een ANWB-fietsroute over de dijk (fietsknooppunt 91 te Molenland)
- Kinderdagverblijf aanliggend projectgebied, geen toerit binnen het projectgebied
- Recreatiepark De Kromme Mijdrecht met toerit op dijk aan Molenland
- Hoefse sportvereniging HSV gelegen nabij de dijk op de Schattenkerkerweg
- B&B Vrije Vogels met toerit op dijk aan Molenland
- Manege Lucky Stable aanliggend aan projectgebied met toerit aan dijk
- Overige bedrijven en particulieren langs aansluitende (toegangs)wegen op de dijk in de omgeving (i.v.m. ontsluiting als de weg op de dijk niet toegankelijk is door de werkzaamheden)
- Gemeente De Ronde Venen

- Provincie Utrecht

2.4 Mate van participatie per fase van het project

Tot aan de uitvoering van het project zijn er verschillende fases die het projectteam en de omgeving doorlopen. Hieronder staan de verschillende fasen met daarbij een beschrijving in welke mate de participatie beoogd is per belanghebbende. Mogelijk worden in een later stadium nog meer belanghebbenden gevonden.

Fase	Toelichting	Mate van participatie
Initiatiefase/ Definitiefase	Betreft het vroegtijdige stadium van het project waarin vooral veel onderzoek gedaan wordt. Omgeving wordt daarom voornamelijk geïnformeerd. In deze fase wordt de omgeving geïnformeerd over het project en wordt een aankondiging gedaan van de opgave tot een dijkverbetering. Het gaat hierbij vooral om globale informatieverstrekking aan de belanghebbenden en informeren over de lopende onderzoeken.	<ul style="list-style-type: none"> - Bewoners: informeren - Perceeleigenaren: informeren - Pachters: informeren - Overheidsinstanties: informeren - Natuurmonumenten: informeren - Nutsbedrijven: informeren
Ontwerpfase	<p>In deze fase is veel participatie gewenst. Dit kan vele vormen aannemen (bewonersavond, keukentafelgesprekken etc.). Essentieel is dat belanghebbenden in het voorstadium gelegenheid hebben om hun suggesties, ideeën, kennis en inzicht aan te dragen. Het ontwerp wordt met de omgeving gedeeld en hierop kan input worden gegeven.</p> <p>Indien de Omgevingswet in werking is getreden bij start uitvoering van het project zal wellicht een Vergunning Eigen Dienst worden aangevraagd bij het waterschap. Hiertegen kan door belanghebbenden bezwaar worden gemaakt. Dit kan evt. ook op de omgevingsvergunning(en) als deze worden aangevraagd voor uitvoering van het project.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bewoners: raadplegen - Perceeleigenaren: raadplegen - Pachters: raadplegen - Overheidsinstanties: raadplegen - Natuurmonumenten: informeren - Nutsbedrijven: raadplegen - Aangrenzende bedrijven met een toerit tot projectgebied: raadplegen - ANWB t.b.v. fietsroute verleggen: informeren - Verkeerscommissie gemeente de Ronde Venen: raadplegen - Nutsbedrijven K&L: raadplegen
Voorbereiding sfase voor de uitvoering	In de voorbereidingsfase stelt het projectteam het bestek voor de realisatie op en wordt een aannemer geselecteerd. Het projectteam stelt een BLVC-plan (bereikbaarheid, leefbaarheid, veiligheid en communicatieplan) op waarin de aandachtspunten en wensen van de omgeving zoveel mogelijk worden verwerkt. Daarnaast informeert het projectteam de omgeving over de geplande werkzaamheden en de te verwachten overlast.	<ul style="list-style-type: none"> - Bewoners: raadplegen - Perceeleigenaren: raadplegen - Pachters: raadplegen - Overheidsinstanties: adviseren/ meebeslissen - Natuurmonumenten: informeren - Nutsbedrijven: adviseren - Aangrenzende bedrijven met toerit: informeren - ANWB-fietsroute: informeren - Verkeerscommissie: raadplegen
Realisatiefase	Tijdens deze fase wordt de aannemer die het werk gaat uitvoeren aan de omgeving gepresenteerd. Met de omgeving wordt gedeeld hoe de communicatie tijdens de uitvoering gaat lopen en voor welke aspecten welke partij (Waternet of aannemer) het aanspreekpunt is.	<ul style="list-style-type: none"> - Bewoners: informeren/ raadplegen - Perceeleigenaren: informeren/ raadplegen - Pachters: informeren/ raadplegen - Overheidsinstanties: informeren - Natuurmonumenten: informeren - Nutsbedrijven: adviseren - ANWB-fietsroute: informeren - Verkeerscommissie: informeren
Nazorg	In deze fase is er gelegenheid om eventuele onvolkomenheden te herstellen die onverhoopt zijn opgetreden. Voor de evaluatie kan eventueel een enquête worden afgenomen of	<ul style="list-style-type: none"> - Perceeleigenaren: raadplegen - Pachters: raadplegen - Overheidsinstanties: raadplegen - Natuurmonumenten: informeren

	<p>een avond georganiseerd waarbij gezamenlijk een evaluatie kan plaatsvinden. Dit wordt in een later stadium bepaald. Verder biedt deze fase gelegenheid om te evalueren en als organisatie te leren voor toekomstige projecten.</p>	
--	---	--

2.5 Mogelijke kansen/knelpunten

Op dit moment is de omgeving geïnformeerd over het project. In de komende projectfase gaan we 1-op-1 in gesprek met de belanghebbenden. Ook onderzoeken we momenteel de koppelkansen door in gesprek te gaan met de gemeente en nutsbedrijven.

Voor het participatieplan is met name van belang om een goede inschatting te maken welke belanghebbenden wanneer en in welke mate in het planvormingsproces betrokken dienen te worden. (Mogelijke) knelpunten of tegenstrijdige belangen zijn geïdentificeerd:

- Percelen/tuinen/toegangsweg van bewoners/bedrijven op de dijk.
- Vernieuwing wegdek zou niet in lijn kunnen zijn met de planning van de gemeente voor een vervangingsopgave.
- Planning vervangingsprogramma's van kabels en leidingen komen niet overeen.
- De dijkversterking kan in strijd zijn met de Wet Natuurbescherming.

Deze en andere mogelijke knelpunten of tegenstrijdige belangen worden voortijdig ingeschat en in kaart gebracht. Vervolgens wordt per (groep van) belanghebbende(n) of knelpunt een uniforme communicatiestrategie opgesteld.

3. Communicatie

3.1 Communicatie aanpak

Tijdens dit project staat een open houding, transparant en goed luisteren centraal. Hieronder staan de belangrijkste aandachtspunten beschreven.

1. De omgevingsmanager luistert naar de betrokkenen, is oprecht geïnteresseerd, onderzoekt en bespreekt de belangen in plaats van standpunten.
2. De omgevingsmanager probeert eventuele onvrede zo vroeg mogelijk in de verkenning weg te nemen.
3. De omgevingsmanager houdt een open, uitnodigende en proactieve houding aan voor koppelkansen. De omgevingsmanager is open over het proces, de voortgang en de manier van werken binnen het IPM-team.
4. Belangrijk afwegingen en besluiten worden tijdig met de belanghebbenden gecommuniceerd. De wensen van de belanghebbenden worden proactief gevraagd en zoveel mogelijk verwerkt en meegenomen in de besluitvorming. Het is daarbij essentieel om transparant te blijven over de afwegingen die er gemaakt worden.

Alle wensen die opgehaald worden, komen in de KES (klanteisen specificatie). Een voorbeeld van een wens is dat een boerderij tijdens de werkzaamheden altijd bereikbaar moet blijven voor de melkvrachtwagen. Aan belanghebbenden vragen we om zo concreet mogelijk aan te geven waar we rekening mee moeten houden bij de dijkverbetering of tijdens de werkzaamheden. Tijdens het project houdt de omgevingsmanager de KES up-to-date. Samen met het projectteam worden de wensen besproken en afgewogen. De omgevingsmanager geeft aan de betreffende partij een terugkoppeling met onderbouwing waarom een wens wel/niet is gehonoreerd. Daarnaast speelt verwachtingsmanagement een grote rol. We zullen alle wensen meenemen en bespreken, maar dit betekent niet dat we ook alle wensen honoreren. Door hier vanaf het begin duidelijk in te zijn worden geen verwachtingen geschept die misschien niet waargemaakt kunnen worden.

Om te zorgen dat de communicatie- en participatieaanpak op de juiste wijze blijft verlopen, wordt het proces voortdurend gevolgd en bijgesteld waar nodig. Belanghebbenden worden dan ook uitgenodigd om zoveel mogelijk hun feedback en wensen kenbaar te maken. Het is belangrijk om dit participatieplan te beschouwen als een eerste verkenning die gedurende het proces scherper geformuleerd zal worden.

3.2 Communicatiemiddelen

Belangrijke mededelingen en ontwikkelingen worden altijd via een bewonersbrief met de omgeving gedeeld. Ook houden we de website up-to-date. Daarnaast voeren wij 1-op-1 gesprekken met direct belanghebbenden. Vanwege corona en de woonafstand van sommige belanghebbenden vinden de gesprekken zowel fysiek als

online plaats. Per situatie bekijken we wat de beste optie is. Als het nodig wordt geacht een informatiebijeenkomst te organiseren zal dat gedaan worden. Het bestuur wordt geïnformeerd over de informatiebijeenkomsten met de omgeving. Andere overheidsinstanties en netbeheerders houden we voornamelijk op de hoogte via e-mail en online of fysieke afspraken.

Bijlage C – Mogelijk te doorlopen procedures

Figuur 1: Stappen binnen het dijkverbeteringsproject onder huidige wet- en regelgeving bij groot onderhoud:

Figuur 2: Stappen binnen het dijkverbeteringsproject onder huidige wet- en regelgeving waarbij sprake is van een projectplan Waterwet (dijkverbeteringsplan):

